

УДК 351.83

Бень В.В.¹, Риженко О.М.²

¹ студ. гр. ФЕУ-317 НУ «Запорізька політехніка»

² канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОПЛАТИ ПРАЦІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Ефективність використання робочої сили залежить від багатьох факторів: організаційних (досконалість організації виробництва та праці), соціально-економічних (умови праці, матеріальне та моральне стимулювання), матеріально-технічних (прогресивність техніки і технологій, що застосовуються) тощо. Разом з тим забезпечення ефективності праці багато в чому залежить від досконалості застосування системи мотивації трудової діяльності працівників. Не є виключенням і державна служба [4].

У зазначеній багатогранній системі мотивації матеріальне стимулювання посідає найвагоміше місце. Підтвердженням цього є те, що фонд оплати праці у структурі ВВП у розвинених країнах становить від 60 (країни ЄС) до 75% (США). За даними Держкомстату, у 2018 р. в Україні цей показник становив 41,5% [2].

Очевидно, що рівень оплати праці в Україні істотно відстає від загальносвітових норм. Як економічна категорія заробітна плата не повною мірою виконує свої функції - розподільчу, відтворення робочої сили, стимулювання праці. Нині вона фактично перетворилася на один із варіантів соціальної допомоги, який мало залежить від результатів праці. Особливо гострою ця проблема є для такого сегмента ринку праці, як державна служба, де майже відсутній зв'язок рівня оплати праці з її результатами.

У Законі України «Про державну службу» зазначено: оплата праці державних службовців повинна забезпечувати достатні матеріальні умови

для незалежного виконання службових обов'язків, сприяти укомплектуванню органів державної влади компетентними і досвідченими кадрами, стимулювати їх сумлінну та ініціативну працю [1].

Рівень оплати праці є однією з проблем формування ефективної кадрової політики, яку слід розглядати з урахуванням: результативності діяльності чиновників; мотивації до поліпшення професійної діяльності; підтримки стабільності кадрового складу системи державної служби.

Статтею 50 Закону України «Про державну службу» встановлено, що заробітна плата державного службовця складається з [1]: посадового окладу; надбавки за вислугу років; надбавки за ранг державного службовця; виплати за додаткове навантаження у зв'язку з виконанням обов'язків тимчасово відсутнього державного службовця у розмірі 50 відсотків посадового окладу тимчасово відсутнього державного службовця; виплати за додаткове навантаження у зв'язку з виконанням обов'язків за вакантною посадою державної служби за рахунок економії фонду посадового окладу за відповідною посадою; премії (у разі встановлення).

Удосконалення системи оплати праці державних службовців можна здійснити шляхом: істотного збільшення частки посадового окладу в сукупній заробітній платі; підвищення ролі рангу державного службовця в матеріальному стимулюванні; посилення посадової диференціації платні з урахуванням рівня відповідальності; пов'язання розмірів преміювання з чіткими методами оцінки ефективності роботи підрозділів та рейтингом працівників, а також співвідношення із профіцитом бюджету та економією фонду оплати праці; забезпечення швидкого зростання оплати праці на початку кар'єри, також зменшення міжвідомчих і місцевих розбіжностей в оплаті праці; розроблення і запровадження дієвого механізму соціально-правового захисту державного службовця у випадках припинення державної служби з незалежних від працівника причин (відставка, звільнення, відсторонення, утримання в резерві поза службою тощо); створення належних умов організаційного та матеріально-технічного забезпечення державного службовця.

Таким чином, ефективність державної влади в Україні залежить від роботи системи державної служби, високу якість якої неможливо досягти без ефективних і кваліфікованих службовців. А оплата праці є основою матеріальної мотивації. Тобто необхідною умовою ефективного розвитку державної служби в Україні є запровадження низки зазначених заходів з удосконалення системи оплати праці державних службовців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про державну службу» від 10.12.2015 р., № 889
2. Офіційний сайт державної служби статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.ukrstat.gov.ua/](http://www.ukrstat.gov.ua/)
3. Економіка праці та соціально-трудова відносини: Навчальний посібник / Т.П.Збрицька, М.С.Татаревська, О.В. Сорока. За заг. ред. М.С. Татаревської. – Одеса: ОДЕУ, 2010 р. – 478 с.
4. Павловська Н. Роль науки у реформуванні оплати праці та деякі дискусійні питання щодо її вдосконалення // Україна: аспекти праці. - 2014 - № 7 - С. 39-41.